

תהלים

עם פרישי דל | ופירוש תוספת היים

והוא פירוש מלוקט מתלמוד בבלי וירושלמי ומדרשים והרבה ספרים הקדושים מגדולי רבותינו ז"ל לבאר פירוש פסוקי תהלים וכוונת דוד המלך עליו השלום בכל מאמר. בכדי לידע ולהבין כל פסוק והוכן כוונתו. וכמבואר באורח היים סימן א' טוב מעט התנונים בכוונה מהרבות בלא כוונה: גם טובאים בו מדרשי רבותינו ז"ל האמתים על פסוקי תהלים כל דבר הנחוץ ושוה לכל נפש. להורות לנו הדרך הישרה בעבודת הבורא יתברך. גם כמסים בו הרבה דינים נחוצים משלחן ערוך ופוסקים. ויתר המעלות מבואר בהקדמה:

גם הוספנו אזהרות והנהגות טובים ונחוצים מאת כבוד הרב הגאון החסיד המפורסם בוצינא קדישא מוה' צבי ארימלך וצוק"ל האבד"ק דינאביע"א. בעל המחבר ספר דרך פקודיך. אגרא דפירקא. ועוד הרבה ספרים: גם הוספנו בסוף הספר קונטרס זר זהב. והוא קבוצת אמרים מהש"ס והרבה ספרים הקדושים מגולת המצות להצלחה אמן סלה: גם הוספנו סדר מעמדות: ומוגה בעיון רב:

בדפוס של השותפים

הרבני הנגיד מהו"ר משה ג"י שניידמעסער, והנגידה האלמנה סרת נהמה ח"י, אשת המנוח ה"ר יעקב ז"ל הערשענהארן.

בלובלין

שנת בזה יבא הברכה וישועה לפ"ק

Теглимиъ (Псалмы) съ Тосифисъ Хаимъ

Въ типографіи М. Шнайдержессера и Н. Гершенгорнъ

Люблинъ г.

א כתב הרמב"ם ז"ל פרק ט' מהלכות תשובה מאחר שנודע שמתן שפין של מצות והטובה שנוכה לה אם שמרנו דרך השם הכתוב בתורה הוא חיי העולם הבא. והנקה שנוקמים מן הרשעים היא הכרת. מזה זה שכתוב בכל הזורה כולה אם תשמעו יגיע לכם כד. ואם לא תשמעו יקרה אתכם כד. וכל אותן הדברים בעולם הזה. כגון שובע ורעב. ומלחמה ושלוש. ויישבת הארץ ונלות. והצלחת מעשה והפסדו. ושאר כל דברי הברית. כל אותן הדברים אמת היהויהיה. בזמן שאנו עושין כל מצות התורה יגיעו אלינו טובות העולם הזה כולן. ובזמן שאנו עוברין עליהם תקראנה הרעות הכתובות. זאף על פי כן אין אותן הטובות הם סוף מתן שכרן של מצות. ולא אותן הרעות הם סוף הנקמה שנוקמין מעובר על כל המצות. אלא כך הוא הכרע כל הדברים :

ב הקדוש ברוך הוא נתן לנו תורה זו. עץ חיים היא. וכל העושה כל הכתוב בה ויודעו דעה גמורה נכונה וזכה בה לחיי העולם הבא. ולפי גודל מעשיו ורוב חכמתו הוא זוכה. והבטיחנו בתורה שאם נעשה אותה בשמחה ובטובת נפש ונהגה בחכמתה תמיד שיסיר כמנו כל הרברים המונעים אותנו מלעשותה כגון חולי ורעב וכיוצא בהן. וישפיע לנו כל הטובות המחזיקות את ירינו לעשות התורה כגון שובע ושלוש. וריבוי כסף וזהב. כדי שלא נעסוק כל ימינו ברברים שהגוף צריך להן. אלא נשב פנוים ללמוד בחכמה. ולעשות המצות כדי שנוכה לחיי העולם הבא. וכן הודיענו בתורה שאם נעזוב התורה מדעת ונעסוק בהבלי הזמן כענין שנאמר וישמן ישורון ויבעש שריון האתה יסיר מן העושים כל טובות העולם הזה ומביא עליהם כל הרעות המונעים אותם מלקנות העולם הבא כדי שיאברו ברשעים :

ג נמצא פירוש כל אותן הברכות והקללות על הדך זו. אם עבדת את ה' בשמחה ושמרתם דרכו משפיע לכם הברכות האלו. ומרחיק הקללות מכם עד שתהיו פנויים להתירכם בהורה ולעסוק בה כדי שהוכו לחיי העולם הבא. ויישב לך לעולם שכולו טוב. ותאריך ימים לעולם שכולו ארוך. ונמצאתם זוכין לשני העולמות. (ה) לחיים טובים בעולם הזה המביאים לחיי עולם הבא. שאם לא יקנה פה חכמה ומעשים טובים אין לו במה יזכה. שנאמר כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול. ואם עזבתם את ה' ושניתם במאכל ומשתה וזנות ודומה להם טובא עליכם כל הקללות האלו. וכסיר כל הברכות עד שיכלו יטיכם בבהלה ופחד. ולא יהיה לכם לב פנוי ולא גוף שלם לעשות המצות. כדי שתאברו

(ה) לחיים טובים בעולם הזה המביאים כו'. ומה שאמר ז"ל במועד קטן דף כ"ה היי בני ומזוי לא בזכותה חליית מילתא אלא בזולת חליית מילתא. סה כהנו החוספס סס וכשכח דף קל"ז ומתהר"ט בחידושי אגרות דעל ידו זכות גדול משהנס המזל. וכחז המהרש"ל במועד קטן סס דהכי מוכח נמי בשמעתא. דרכל בני החכמה דרב הוגא ועוהר"י דרב חסדא ויהו"ל. וסס דברים החלום גבירה הנידה כדאמרין פרק כל היה דמלאך מעמיד הטיפה ולאמר אם חכם אם עשם אם עזיר אם עמי. אלא על כרחך דלית לן למימר דעל ידי אטוסי רחמים מן שמיא כדעביד רבא איכא לצלל בגזירא סגזירא ומזל שולד בו כדאמרין בסנה ע"ל. ועיין סס בעין יעקב גסס סמפרשים עוד פשטים על סגזירא כ"ל! דכמולא חליית: ובספר שערי אורה שער ג' ד' כחזוה לאוה שכן מהה בהתפללה ס' סוכרים בהתפללה מקום הולדות כל המולדים ומסס עלהם עד הבינה המושכח הבנים ממזכר שהיא המזל העליון בסוד י"ג מדות רחמים הקבועים בכחר כי מלווה המזל בנים חיים ומנוחה חליים. וספי' ספר תורה חלוי בו. וזוהו שאמר ז"ל הכל חלוי במזל וספי' ספר תורה שנהיכל. ואל יעלה בדעתך כי במזלות של סוכני שמים ספר תורה חלוי. שהרי כל העולם כולו חסוד כרכל. והסוף ספיס חסודה חלוי' במזל אחר שהו כרכל על ידי חסודה. אלא סוד זה שאמר הכל חלוי במזל ספי' ספר תורה שנהיכל הוא המזל העליון הידוע בכחר ס'. וזוהו שאמר בני חיי ומזוי לאו בזכותה חליית מילתא אלא בזולת חליית מילתא. ומקום זכוח סוף מקום ביה דין סגדול של מעלה כו' שהוה הנקרא חליים שהוה מדה הנסורה והסחד. אלא במזל חליית שהוה מקום המזל הידוע שזמן מ"ל סקן והרחמים כו' בסוד י"ג מדות רחמים כספירה ספי"ס שהוה סוד הכחר ע"ל ג' שם שמרין ביה: ובשער ו' סס כחז דחיים בנים ומנוחה אף על פי שגזרו בביה דין של מעלה על אלו ג' דברים אם עמד אדם ונחמין בהתפלוח עד מקור החסן יפיק סלחתו. וזוהו שאמר חכמיו ז"ל בני חיי ומזוי לא בזכותה חליית מילתא אלא בזולת חליית מילתא. ועיין מזל שהזכירו בפקוס זה הוא סוד המקור העליון שהוה מקור החסן הנקרא ספי"ס אשר משס חלו ימינו החסן וסרלון וזה המזל של סוכרים חלויין חסילנו ספר תורה. ועל כן אמרו הכל חלוי במזל וספילו סכר תורה שנהיכל. וא' יעלה בדעתך כי במזלות הסוכים דכרו ז"ל במקום הזה. אלא דכרו אלא במקור החסן עד כאן לאו. ועיין

ג וצריך לזוהר מאוד שלא לאחר זמן הרלקת הנרות בערב שבת. וידליק הנרות בערב שבת לכל הצוות חצי שעה קודם צאת הכוכבים. ולא יעשה אחר כך שום מלאכה. ויש מגדולי הפוסקים שמוברים שאסור במלאכה היכף אחר שזעזע החמה וצריך לזוהר להדליק הנרות בעוד שהשמש זורה בראשי בני הגבוהים ושלא לעשות אחר כך שום מלאכה. וראוי לחוש לרכייהם להחמיר בשל תורה (סימן רס"א וסימן שלא וחיי אדם ורו"ש בסידור):

ד האשה צריכה להרליק הנרות בשמחה וצון הלב. דעל ידי הרלקת הנרות תזכה לבנים קדושים מאירים בזורה וביראת שמים ומרכים שלום בעולם. וגורמת לבעלה חיים טובים. והכל על ידי הרלקת הנרות. ולכן צריכה לזוהר בהם כנ"ל (וזה"ק פרשת בראשית דף מ"ח עמוד ב'. וספר יש שרבי):

ה וראוי שתתפלל האשה בשעת הרלקה (לאחר הביכה) שיגן לה הקדוש ברוך הוא בנים זכרים מאירים בתורה. כי החפלה יותר נשמעת בשעת עשיית המצוה (רבינו בחיי. מטה משה. מגן אברהם סימן רס"ג):

ו אשה שהיא קשת רוח בנידול בנים או שאין לה כלל חזו. סגולה שתאמר לאחר הרלקת הנרות ההפטורה של יום ראשון דראש השנה. וטוב שיזכיר מה שהיא אומרת ויאמר בבונה. ויש לה ליתן קודם הרלקת הנרות איזה פרושות לצדקה. ויש לכל אשה לעשות כל זה. ועל ידי זה תזכה לבנים טובים תלמידי רבנים (מעיד הקודש ירושלים תוב"ב. שיש להם קבלה זו מהאר"י וזה"ה):

ז כל המבדיל על היין במוצאי שבת הויין לו בנים זכרים ראויין להוראה (שבועות דף י"ח עמוד ב'):

ח כל הפרש מאשתו סינוך לוסתה הויין לו בנים זכרים ראויין להוראה (גמרא שם):

ט כל מי שאינו פורש מאשתו סמוך לוסתה אפילו הויין לו בנים כבני אהרן מזהם (גמרא שם). ועיין בספרי מסגרת השלחן סימן קנ"ד ק"ה דיני פרישה זו:

י כל המקדש את עצמו בשעת השיש הויין לו בנים זכרים (שם). ובוה"ק מפליג מאוד בהרבה מקומות גורל החיוב לקדש עצמו בשעת היווג. וזוכה על ידי זה לבנים טובים צדיקים וחסידים. ויש ללמוד קודם היווג בטור וש"ע אורח חיים סימן ר"ם ובראשית חכמה שער הקדושה פרק ט"ו. ושם כבואר באריכות עניני קדושה זו בכל פרטיו. (ועיין שם עוד איזה סגולה לבנים טובים):

יא בחטא הוצאת זרע לבטלה לפעמים בניו מתים כשהם קטנים. או שיהיו רשעים ה"ו (ספרי יסוד יוסף). ועיין לעיל בהתנחה לספר תהלים סעף ט"ז:

יב בעון נדרים. בעון צניצית. בעון מוזהה. בעון ביטול תורה. בנים מתים כשהם זופסקים ולידע פרטי דינם. כדי שלא יכשל בהם מחמת חסרון ידיעה. ודיני מצות אלו. גבוארים בספרי מסגרת השלחן סימן ט' י"א כ"ז ס"ז. ובספרי לקומי שושנים ריש הלך א' והלך ג' וריש חלק ה' עיין שם: וכן בכל המצות אם אינו לומד פרטי דינם בוודאי גבשל בכמה פרטים מחמת חסרון ידיעה ויזכר למות בלא תשובה חזו. כי אינו יודע על מה ישוב. וכבר אמרו רז"ל (באבות פ"ד ובכא פיציעא דף ל"ג ע"ב ובאורח ס"ה תקכ"ז) דשגג תלמוד עולה ודון ונחשב כמזיד חזו כמה שישע ולא למד. לכן צריך לזוהר מאוד ללמוד פרטי דיני המצות כבבואר בהרבה ספרים הקדושים. ועיין במש"ל במוטור ל"ו: יג בעון (ה) שגתה זמם מריכה רבה בתוך ביתו של אדם ואשתו מפלה נפלים ובניו ובנותיו של אדם מתים כשהם קטנים (גמרא שם):

יד מי שהוא אוהב רבני יהיו לו בנים תלמידי חכמים. מי שהוא מכבד רבני יהיו לו חתנים תלמידי חכמים (שבת דף כ"ג עמוד ב'):

טו כל הרגיל לעשות צדקה הויין לו בנים בעלי חכמה בעלי עושר. בעלי אגרה (כבא בתרא דף ט' עמוד ב'). וגם אם אין לו מה ליתן לצדקה. ורגיל שמרגיל אחרים ומעשה ארזן לצדקה זוכה לכל זה (מהרש"א בחידושי אגרות):

טז סגולה לבנים זכרים בליל טבילה יפור מעות לעניים הגונים. וליל שבת ירבה בנרות. וירבה בהכנסת אורחים (ספר זכירה):

סגולה

(א) טעם חס. פרטי ט"ז דאם זו דבר ענינה טעם עושר לשאורו וזנאו מכל. ועיין בספרי מסגרת השלחן סימן ל"ג סק"ה. ובספרי דרכי חיים כהלכות דכסף סעף ט"ז ל"ג נס ב"ה זו דבר ענינה כמה חילוקי דינים. ועיין עוד לעיל במזמור ק"ב מענינים אלו:

י והמאריך על שלחנו מאריכין ימיו שמתוך כך עניים באין ומתגרמסים. והמרחיב יד על שלחנו סופו מתעשר (נמרא שם ורש"י וחופת אליהו רבה): והמצניע עצמו בבית חכמה אין רוח רעה ולא מיתה שולטין עליו (חופת אליהו רבה. ועיין בנמרא שם וברף ס"ב ובאורח חיים סימן נ'): :

יא שלשה דברים ממעטין כחו של אדם ומשחזרין פניו. ואלו הן. פחד. דרך. עון ודכתיב כי הילדות והשחרות הבל. דברים שעושה אדם בילדותו משחזרים פניו בזקנותו (חופת אליהו רבה). (ועיין גיטין דף ע' ושבת דף קנ"ב):

יב שכבת זרע הוא כח הגוף ומאור העינים. וכל זמן שתצא ביותר הגוף כלה וחיי אובדים. וכל השטוף בבעילה זקנה קופצת עליו. וכחו תשש ועיניו כהות. ודיח רע נודף מפיו. ושער ראשו ונבות עיניו וריסי עיניו נושרים. ושער זקנו ושחיו ושער רגליו רבה. ושיניו נושרות. והרבה כאבים חוץ מאלו באים עליו. אמרו חכמי הרופאים אחד מאלף מת שאר חלאים והאלף מרוב השמיש. לפיכך צריך אדם ליזדר (רמב"ם הלכות דעות פרק ד' אורח חיים סימן ר"ט):

יג שלשה דברים מתישן גופו של אדם. ואלו הן. אכל מעומד. שתה מעומד. שימש מטתו מעומד. גם לא יעמוד תיכף אחר האכילה או שתיה או שינה או תשיש או הקות דם דק ישא מעט קודם העמידה (גיטין דף ע'). שבת דף קכ"ט עמוד ב'. ח"ש באורח חיים סימן א'. ובהלכות שמירת גוף ונפש):

יד עשרה דברים ממעטין כח בני אדם. ואלו הן. אימה. פת חמה. והישן על הארץ. והישן על מטה קצרה. וההורג נחש. והקופץ נהר. והאכל קישות (האפון בל"א) שלא בזמנה. והמקוץ דם מלמטה. ופסיעה יתירה. והמושך עול כבר ביותר (חופת אליהו רבה ועיין בגיטין דף ע'): :

טו בעון עושה שכר שכיר מתקצרין ימיו ושנותיו ח"ו. ומסתלקין ממנו המזכות שנגזרו עליו מכבר. אבל הנזהר לשלם לשכיר בזמנו מאריכין לו ימיו ושנותיו בטוב (וזה"ק פרשת קדושים):

טז על שלש עבירות נשים סמות בשעת לידתן על שאינן הזירות בנדה. בחלה. ובהדלקת הנר בערב שבת. ולכן כשתגיע האשה טרם עת לידתה צריכה לזוהר לעשות תשובה. וזוהר על דברים אלו. ותהיה נשמרת מכל רע. גם לפעמים מתיים קודם זמנן בעון שסכבסות צואה בניהם בשבת. וצריכין לזוהר שלא יעשו כן. שזה דומה למדליק נר בשבת ח"ו (שבת דף ל"א ל"ב. ע"ג):

יז כל מי שאומר בכל יום פרשה הקטורת ופטום הקטורת בכונה ינצל מכל דברים רעים ומסיתה ומרינה של גיהנם. ויזכה בעוה"ז ובעולם הבא. ומי שרינים ורופין אחריו ח"ו צריך לעשות תשובה ולומר בכל יום בבקר ובערב פרשת הקטורת ופטום הקטורת בכונה וזה יסיע למלך הדינים ממנו. כי אמירת הקטורת בכונה הוא חשוב מאוד לפני הקדוש ברוך הוא (וזה"ק סוף פרשת ויקהל):

יח כל המשלים פרשותיו עם הציבור. דהיינו שקורא בכל שבע המרא שנים מקרא ואחד תרגום. מאריכין לו ימיו ושנותיו (ברכות דף ח'): :

יט המדבר שקרים ימיו מתקצרין. אבל הדובר אמת מאריך ימים וינצל מכל רע (סנהדרין דף צ"ו וספר שערי הקדושה חלק ב'. וראשית חכמה שער הקדושה פרק י"ב):

כ הצדקה רוחה את הגיחות הקשות. ומצלת מסיתה. ומספת חיים (שבת דף קנ"ו עמוד ב'. בבא בתרא דף י"א. וזה"ק פרשת קדושים. יורה דעה סימן רמ"ו):

כא כתיב מלוא ה' חונן דל וגמולו ישלם לו אמר הקדוש ברוך הוא נפשו של עני היתה מפרכת לצאת מן הרעב. ונתתה לו פרנסה והחית אותו. חייך שאני מהויר לך נפש תחת נפש. למחר בנך או בתך באין לידי חולי ולירי מיתה ואזכור אני להם את המצוה שעשית עם העני ומציל אני אותם מן המיתה. הוי וגמולו ישלם לו. שאני משלם לך נפש תחת נפש (מדרש הנחומא פרשת משפטים):

כב גדולה צדקה שמצלת את האדם מדרך המיתה. גדולה צדקה שמארכת ימיו ושנותיו של אדם. גדולה צדקה שמביאה את האדם לחיי העוה"ב (פסיקתא פרשת משפטים):

כג גדולה גמילות חסדים יותר מן הצדקה בשלשה דברים. צדקה בממנו. גמילות חסדים בין בנפשו בין בממנו. צדקה לעניים. גמילות חסדים בין לעניים בין לעשירים. צדקה לחיים. גמילות חסדים בין לחיים בין למתים (טובה דף מ"ט עמוד ב').

כד גמילות חסדים בנפשו כגון מספיד למת. נושאו. קבורו. משמח חתן. מלוה חבירו בדרך גמילות

ח צידק ליוהר בפירוורו לחם שלא יורקם במקום דריסת רגלי בני אדם. מפני שקשה לעניות כשדורכים על פירוורו לחם (אורח חיים סימן קפ"ג). ועיין בקב הישר פרק ע' ש-חמיר מאוד בזה :

ט איתא בשבת (דף ק"ט) עשירים שבארץ ישראל במה הן זוכין בשביל שמעשרין שנאמר עשר תעשר עשר בשביל שתתעשר. שבבבל במה הן זוכין בשביל שמכבדין את התורה. ושבשאר ארצות במה הן זוכין בשביל שמכבדין את השבת :

י אמר רבי חייא בר אבא פעם אחת נתארחתי אצל נעל הבית בלודקיא והביאי לפניו שלחן של זהב משויי ששה עשר בני אדם. ושש עשרה שלשלאות של כסף קבועות בו ועליו כל מיני מאכל וכל מיני מגדים ובשמים. וכשמניחיהם אותו אומרים לה' הארץ ומלואה וגי'. וכשמסלקין אותה אומרים השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם. אמרתיו לו בני במה זכית לכך. אמר לי קצב הייתי. וכל בהמה שהיה נאה אמרתיו זו תהא לשבת. אמרתיו לו אשריך שזכית. וברוך ה' הקוס שזיכך לכך (גמרא שם) :

יא אין הרליקה מצויה אלא במקום שיש חילול שבת (גמרא שם עמוד ב') :

יב יוהדיו הנשים שלא יתראו שערות ראשם בחוץ. כי בעון זה גורמה עיהיו בניה עניים ויהיו בזוים ונבוים בין הבריות. וכל בית שאין בה צניעות שם ליליה מצויה וגורמה היוק לידרים קטנים ה' לכן יוהר בזה. (קב הישר פרק ג"ח). ועיין בזה"ק פרשת נשא דף קכ"ה קב"ז שהפליג בזה מאוד :

יג בעון (ז) הוצאת זרע לבטלה בא לירי עניות ח"ו (ספר יסוד יוסף) : וכל המנבל פיו וטוציא דבר נבלה מפיו אפילו נהם לו גור רינו של שבעים שנה לטובה נהפך עליו לרעה (ב-בבב דף ח' עמוד ב') :

איהא

באלולה כל היום על מה שמערכים הכרחה המזון בלילה לבד. כי אם אינו מתבדל הכרחה המזון עד סמחהל להיות רשע אינו יולל עוד בזה על אכילה הראשונה כמבואר בחמ"ה חיים סימן קצ"ד. גם יזהירם הדין בנפילה דים קודם אכילה לחם כל מה שיכול. ומכ"ס עכשיו שגון הפרכוס נכרה פליט מאוד עד שלא נכאר פלאי לעבודה הש"י מנוול העול. ודוע שסוגל מזה אלו לפרנסה ולעשירות דלחר רב הדא לאו מאלי מלא הסרי מלא ויהצו לי מלא חגי טיבותה כמבואר בשלחן ערוך סימן קל"ח ובספרים הקדושים שהבאתי בכתבי. וכמו שכתב בספר מצרי הורה שער א' וזו נטונו ובטור שיערלל לזיקים ועבדין מהם גרסה בכל יום כהונן סו' מהמלה כו' משפע אליהם עליונה. ולא סוגן עשירים מלאים כל עוב סולבין מים חיים כפי זרכס עכ"ל. ובספרה' מזהרים בזה בכל מה דהפטר יפאר לנו הסם יחנך כל טוב. ולא נעריך לבנות הזמן כל כך בעסק הגרוסה. ויסה לנו פלאי לעבוד זה הסם יחנך. וזכר לאור בלור החיים הנלחיים לחן סלה : ועיין עוד בספר דרך פקודין כמלה ל' שכתב דאס הוא חסופק מהמה מהלוקח הפוסקים בליוה גרסה אם לנרץ או לא שדינו דססק גרסה להקל. מכל מקום יש לנרץ בלשון הגנוס. ברין רחמנא מכל דגמח מר' דהאי מיכלא או משתייא. ואין בזה חשם ברכי : לבטלה עד כהן דבריו. ומלה שיש לנהוג בן נן כששמה קלווע או זייח חמה. ומחלוקת הפוסקים בזה אם לנרץ בורא נפסוח אחרים כיון שליו שחה רביעיה בזה חמה כמבואר בבאר היטב ושערי טכונה סימן ק"ד והיי"ח כלל ל'. יש לומר בלשון זה. ברין רחמנא מכל דעלמה בור : נפסוח רבוח כו' : ודף דסוים הססח אינו בלשון הגנוס אין להוש. ורחמנא נכח צעי : ומרי דברי לעיל בענין גרסה המזון הפסחיק כהן גוסה גרסה שמכרד האורח לבע"כ בגרסה המזון כמבואר בגמרה (ברכות דף מ"ו) ובאורח חיים סימן ר"א ועל פי הוספח מהר"עב"ן : בסוף גרסה המזון זהר חיונה ויבשר לנו בצורות עונות ישועות וגמחות. מתבדל האורה נוסח זה, הרחמן הוא ינרץ זה בעל הבית היה וחסמו ובניו וחת כל אחר נו. יהי ירון של יבוש בעל הבית בעולם הזה ולא יכלם לעולם הבא. ויללה מלון בכל נכסיו. ויכיו נכסיו ונכסיו מולמיס וקרובים לשר. ואל ישונו שטן לא כמעשה ידיו ולא כמעשה ידיו. ואל יזדקר לא לפיו ולא לפינו סוס דבר הריכר חטא ועבירה ועון מעשה ועד עולם :

(ב) הולאה כו' היקון גדול למקרה לילה ח"ו לעבול ולומר עשרה קפטייל הכלים אלו בלוחם היום ואלו סן. מכה לוד ע"ז. לוד משכיל ל"ב. מ"א. מ"ב. כ"ט. ע"ז. ל'. ק"ס. קל"ז. ק"ז (לקוטי עוה"ז) : וכתב בלקוטי חפלות מהר"ן זלה"ה דלחר העשרה קפטייל הכלים ילחר חפלה זו : אשררה לכו' בחיי אלהמה לאלהי בעודי. יערב עליו שחי. אנכי אשמה בעי'. יהוה לכו' כמור ככל עשור ומרו לו. אלהים סיר הדס נלכיר קך נכל עשור אזהמה לך. עלי עשור ועלי נכל עלי הניון כמור. כי שמחתי ס' בפעליך כמעשה ידך ארנן : רבונו של עולם אדון כל. בורא כל הנפשות. רבון כל המעשים. הבורא בעירי זמרה. עורנו והגנו ברחמך הרכים ונחסדיך העולמים סלוכה לעורר ולהוליה ולגולה כל

פרק ב' ס"ט) . ונושא ונתן באמונה עם הבריות . ועלוב לאנשי ביתו . שאינו מקפיד .
 ויא' מי שיש בו דעה שנאמר וברעת חרדים ימלאו כל הון יקר ונעים (חופת אליהו רבה) :
 כב הזהיר במזווה זוכה לדירה נאה . הזהיר בציצית זוכה לפלית נאה . הזהיר בקדוש
 היום זוכה ומסלא נרבי יין (שבת דף כ"ג עמוד ב') :

כג ז' דברים מביאין את האדם לידי עניות . המשמש מטחו ערום . והעומד לפני הדג
 ערום . והמשמש בפני כל חי אפילו בפני תרנגול (חופת אליהו רבה) :

כד פת תלויה באויר קשה לעניות . (ג) סובין בבית קשה לעניות . קערה כפוייה על פי
 הכר קשה לעניות (פסחים דף ק"א עמוד ב' . ר"ש הלכות שמירת גוף ונפש) :

כה טוב לומר פרשת הסן בכל יום . כדי שיאמין שכל סוונותיו באין לו בהשגחה (אורח
 חיים סימן א') וקבלה ביד החכמים כל האומר פרשת הסן בכל יום טובטח לו שלא

יבא לעולם לידי הסרון סוונות . ורא' יתמעטו סוונותיו (ירושלמי פרישה רבינו בחיי) ויוהר
 לאומרו בכוננה עם התפלות הכתוב בסידורים אצל פרשת הסן אחר התפלה (ספר זכירה
 וספרי מוסר) . ויובל לומר פרשת הסן אפילו בשבת (באר היטב סי' א' בשם הפוסקים) רק
 ההפלות דלשם לא יאמר בשבת כמבואר בפוסקים :

כו כל העוסק בתורה נכסיו מצליחין לו (ע"ז דף י"ט עמוד ב') :
 כז לעולם אין אדם מעני מן הצדקה . ולא דבר רע ולא היוק מתגלגל על ידה . ואדרבה
 היא מעשרת (יורה דעה סימן רמ"ז) :

כח אלו דברים שאדם אוכל (ג) פירוהיהו בעולם הזה . והקין קיימת לו לעולם הבא .
 ואלו הן . כבוד אב ואם וגמילות חסדים . והשכמת בית המדרש שחרית וערבית
 והכנסת

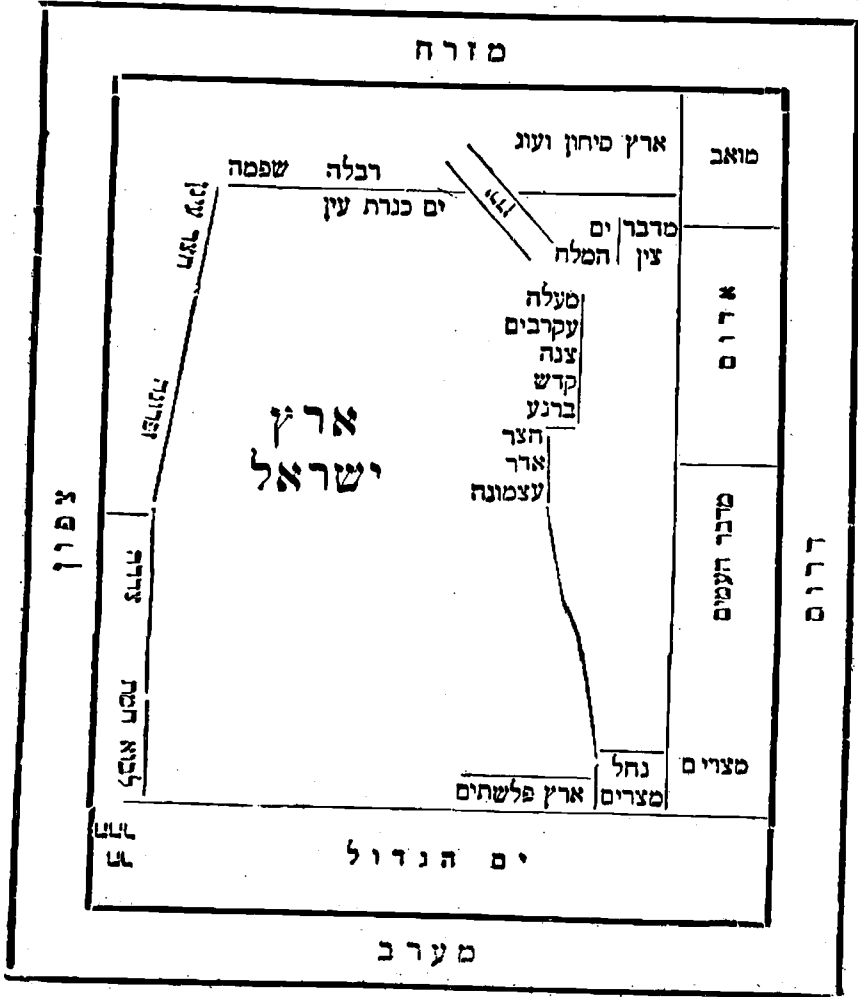
(ג) סובין ט' . כן כחז ר"ש מנמרה דפסחים טס . ורש"כ' פירש טס מורסן . ולריך עיין
 קלח דבדרי ר"ש ממה שכתבו בספר חסידים סימן נ"ה וטע"ל ומנ"ל סוף סי' קל"ז דנכון שיהי' לו סובין
 מוכנים בכלי טלס יגע כהלכ' או כסלר לומר יעביר מיר כסובין כל הילכוך ערס שיגע כמאלל עד כאן :
 ומנהגינו לקח סידים היטב עם חול בין געיעה החלב להמאלל . או שסוהן זמן רב בין געיעה החלב
 להמאלל עד שחולץין סידים כמה פעמים צניחס . ומאור לריך לזכר בדבר זה . נס אמר

זי הרב הגאון וכו' האבדק דק"ק לובלין טעהה ארץ שייך ההיחזר כחכב הס"פ סוף סימן ז"ב
 והחכמה הדס סוף כלל מ"ה ללרף איז קולא כנרות שלטו לענין הערובח דיעבד מעטס דהחלב עומד
 ימים רבים ומסרה לתלוד ערס טענשה כרות וכו' נוסן טעס לפנס עכ"ל . ולמר זי טענשו
 לזן שייך לריך יסחר זה מחמה שאלמדו לו הסומנים טענשו עושין כנרות מחלב יסח שאלר
 כריח . אך כנרות שקורין סטריע"ן לעכ"ט יש להקל וללרף מחמה שמהינן לחוך החלב סטריע"ן איז דבר
 שפנס טעס . ונס זה אינו כרוך אללו עד כאן דבריו . נס שמעתי מכמה רבים להחמיר כחחס
 חלב לענין הערובח דיעבד . ולהקל קלח כהלכ' סטריע"ן טעס הר"ב :

גם לריך לרע כי כומיטו יש איז מין זאפאלקיים (שוועבעל"ך) סימטחים כחלב סטריע"ן כדי שילחז
 כהס האור . והס אוחס שלין יטולים להבעיר האש רק כשמחככים אוחס בכלי קטן שמוחיס ט'
 וכו' דק ומחובע וליטו ענול . וכעה נחללים לרוב . ושמעתי
 ולריך לזכר שלל להסחחס כהס עם מאלל . נס ככר כחכבו כספרי יטעות חיים סוף סימן ז"ב
 שחסר להבעיר הפיפע עם טיטון כר של חלב . ולכן לריך לזכר שלל להדליק השיטון או הליגלרתי
 כזאפאלקיים אלו . רק דיליק כהס חריכה יייר ובהייר דיליק השיטון או הליגלרתי וכן כל כיוול כזס
 לריך לזכר להכלל מליסור :

(ג) פירוהיהו בעולם הזה . עיין בגמרא קידושין דף מ' וברש"י סס דרוב לשמים ורוב לבריות
 כההיה כחיב כי פרי מעלליהם יאכלו . וכחכ רמז"ס ז"ל בפירוש המפיוח כפאה פרק א' דהמטח
 נחלקין על ז' חלקים החלק ה' כמטח המיוחדור לחדס כמה טיש ציט וצין הקב"ה כגון ליחם
 וספילין ושנה וכדומה והחלק ה"ב כמטח החלויות כחועלה כזי חדס קולחס עם קולחס כגון אלהיה
 על הפגינה ט' . והליכס והנטייה וכגון הלויז כלהכח איז חס חכירו ט' וכבוד לכות והסחכים .
 וביענשה הדס המטח המיוחדור לנפשו מה טיש ציט וצין כורלו חסכב לו ללרקה וינמלוה הקדוש
 כרוך כול עייה לעולם הבא . וכשיענשה הדס המטח החלויות כחועלה כזי חדס זה עם זה כמזן
 חסכב לו ללרקה לעולם הבא לפי טעשה המטח . וימאלל טובה כעולם הזה כעבור שריכ מוכי כעוב
 בין כזי חדס . כי כשיכנה מוכי הזה ויטהנו אחרים כמנהגו יקבל כמו כן סכר מהעמין הכול . וכל
 המטח שבין חדס לחכירו וכנסוח כגמילות חסדים . ומלמד תורה שקול ככ"ד הכל כי כחלמד חורה
 יוכח הדס לכל זה עד כאן לשונו והכילו הווספס יוס טוב סס . ולכאורה יש להקשות דהא מליט
 כגמרא כדוכחי טובט סכר הפירות כעולם הזה נס כמטח שבין חדס למקום כגון כשכח דף כ"ג עמוד

שם חשיב גם כן המנדל בנינו לתלמוד תורה והדן את חבירו לכף זכות. ופרשי שם נידול
 בניס לתלמוד תורה היינו תלמוד תורה. דן את חבירו לכף זכות הוא בכלל הבאת שלום.
 דמתוך שהוא מכריעו לזכות ואמר אנוס היה. או לטובה נתכוין. יש שלום ביניהם:
 כמא איתא בזה"ק פרשת תרומה דף קנ"ז ע"ב וזה לשונו אע"ג דישראל השהא לבר
 מארעא קדישא עם כל דא מחילא וזמיהא דארעא אשהכח מזונא וסיפוקא לכל
 עלמא. וע"ד כתיב וברכת את ה' אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך. על הארץ הטובה
 ודאי. דהא בניניה מזונא וסיפוקא אשתכח בעלמא עכ"ל: (ועי' נספרי ים סוף ח"ט נ"ה ע"פ סוד):
 א"ה לפי שיש פרשה אחת בתורה אשר כמה אנשים אינם יכולים ללמוד אותה כחמת
 קושי ההבנה והיא בפרשת מסעי בענין גבולי ארץ ישראל. לכן כתבתי בכאן ציור ארץ
 ישראל על פי פרשי ושפתי חכמים שם. והגם שיש באיזה ספרים קצת שינוי מ"ס
 בכאן לא באתי לצייר במחוגה מסש. רק בכדי שיוכל כל איש מישראל ללמוד גם פרשה
 זו עם פרשי ו"ל כשועיין בציור זה. ומה שמצוייר במזרחי קצה מחוגים בשוה אינו עולה
 על פי פרשי ו"ל. ואמר לי רב גדול שמעות הדפוס הוא במזרחי ובאמת אין לבנות יסוד
 כל כך על הדפוסים בזה. כי קשה להם לצייר בעקמוסית בדפוס כידוע. ולכן הצגתי כאן
 הציור מסש כפרשי ושפתי חכמים. בכדי שירויץ הקורא בהבנתו ככל פרשיות שבתורת:

הסוד יאמר עכ"פ הפסוק ואני ברוב חסדך ונני ארבעים פעמים. ויהי ת' תיבות. ומבפול על ידי זה ר"ע עי' בנמטריא ת'. ויאמר, על דעת רב הונא (ספר רגל ישראל מערכת ס') :

ז לא יעמוד בפני הנר ערום. שכל העומד ערום בפני הנר יהי נכפה (פסחים דף ק"ב עמוד ב'. ר"ש הלכות שמירת גוף ונפש). ויש אומרים דה"ה המכבה הנר בפיו (חופת אליהו רבה וספר זכירה) :

ח שלשה דברים מביאים את האדם לידי פודגרא (פירוש חולי הרגלים) כנגעל דחוק. ומטה קצרה. ותשמיש ביותר. ויש אומרים אף השותה יין הרבה. וכעסן גדול (חופת אליהו רבה וספר זכירה) :

ט בשביל ד' דברים נכסי בעלי בתים נמסדין למלכות. על משהי שמרות פרועים. ועל מלוי ברבית. ועל שהיה ספוק בידם למחות בעוברי עבירה ולא מיחו. ועל שפוסקים צדקה ברבים ואינן נותנין (סוכה דף כ"ט) :

י בשביל אלו דברים יורדים בעלי בתים מנכסיהון. על דסיירי נכסיהון בשבתא. פירוש מסתכלין בשבת בנכסיהם לירע מה הן צריכין. ורקבעי סעודתייהו בשבתא בעידן בי מדרשא. פירוש כשהחכם דורש דרשות רבים בשבת הם יושבים בסעודה. והיה להם להקדים או לאחר (גימין דף ל"ט עמוד ב' ופרש"י שם) :

יא בשביל ד' דברים נכסי בעלי בתים יורדין לטמיון על כובשי שכר ועל עושקי שכר שכר. ועל שפורקין עול מעל צוואריהן ונותנין על חבריהן. ועל גסות הרוח. וגסות הרוח כנגד כולן. אבל בענינים כתיב ועניים ירשו ארץ והתענגו על רוב שלום (סוכה דף כ"ט עמוד ב') :

יב ג' דברים מביאין את האדם לידי דאגה. גידול שער. וגידול צפרנים. ובגדים קרועים (ספר זכירה) :

יג כתבו המקובלים דיש ליוהר לבני אדם שלא יפרדו זה כוזה מתוך הבכיה. כי הוא סכנה גדולה. ואם אי אפשר לעצור יבכה מקודם הפרידה (ספר זכירה) :

יד המצער הבריות הוא מכניס עצמו בסכנות גדולות. ואף המצער את הבהמה חיה ועוף יש לו עונש. כי אין שום דבר שאין לו מול. והמזל של המצער מקטרג עליו. ומכ"ש שיש לאדם עונש גדול המצער תלמיד חכם. ובספר הדרים הביא מעשה בארם אחד חשוב שהתאכסן אצלו הקדוש האר"י ז"ל. ועשה לו כבוד גדול. ואמר לו האר"י ז"ל מה הנחול אשר אשלם לך שטרחה בשבילי. והשיב לו הבעל הבית שהיו לו בנים ואח"כ נעשית אשתו עקרה. אולי ימציה לה תרופה. והשיב לו האר"י ז"ל ענין הסיבה היא עבור שהיה בביתך סולם קטן. והיו התרנגולים קטנים עולים ויורדים בו לשתות מים בכלי של מים אשר היה סמוך לסולם. ופעם אחת אמרה אשתך להמשרתה שתסיר הסולם משם. אף כי לא היה מונחה לצער את התרנגולים כי אם להיות הבית נקי. ומאז אשר הוסר הסולם יש התרנגולים צער גדול מצמאן. ועלתה צפצופם לפני הקדוש ברוך הוא המרחם על כל מעשיו. ועל ידי כן נגזר עליה להיות עקרה. והחזיר הבעל הבית הסולם למקום הראשון. וה' נתן לה הריון. וחזרה ללדת כבדראשונה. הרי כי השם יתברך פוקד ומשגיח על כל בריה ברוב רחמי וחסדיו. ומשלם להמצערים את הבריות. ועל הכל צריך האדם ליתן דין וחשבון (קב הישר פרק ז' וספר זכירה) :

טז כגולה שלא יכאוב השינים. כשירחץ בבקר יקנה פיו באצבע הסמוך לגדל מיכין. וכן באצבע כשמאל. ולא בשאר אצבעות כך קבלתי. (מה שכתב יקנה פיו ר"ל שישפשף השינים בהאצבע וכן שמעתי סגולה זו מרב גדול). וכגולה לשמועה טובה ירחץ בכוקר באזנו באצבע קמיעה וכן ביד שמאל. ובאצבע אמה ירחץ העין (ספר זכירה) : גם סגולה לכאב שינים ר"ל לומר בשעת קידוש לבנה בשעה שאומר כשם שאני רוקד כו' כך לא ייכלו כו' לרעה. יאמר גם כן, וכך לא יהיה לי כאב שינים (סידור מהריעב"ץ החדש) : טז סגולה להקיץ אדם שנר שניה בנילה באויה שעה שירצה לקום. יאמר קודם שכיבה פסוק זה בהתהלכך תנחה אותך בשכנך תשמור עליך והקיצות היא תשיחך. ויחשוב בלבו השעה שירצה לקום (ספר עובר אורח. וספר תולדות אדם) :

יז סגולה לזכרון הלימוד. קודם שיתחיל ללמוד יאמר הפסוק וזכר דבר לעבדך על אשר יחלחני עשר פעמים. ויזהר שלא יפסוק כלל בתוך הלימוד בשום מלה מפילין דעלמא. ועל ידי זה יזכור כל מה שיקמוד או. וכן בכל זמן שיעשה כן (ספר מגיד משרים מרבינו